

Memorandum van de Zelfstandige kinderopvang in Vlaanderen

2009 - 2015

Strategische keuzes
voor de toekomst
van de Vlaamse Kinderopvang

UnieKO vzw
kasteeldreef 66-1
9120 Beveren

INHOUDSTAFEL

	pagina
Inleiding	05
Voorstelling UnieKO vzw	06
Voorstelling zelfstandige kinderopvang in Vlaanderen en Brussel	07
Kinderopvang en economie	08
Kinderopvang en Ondernemen	09
Profit en non-profit	10
De verwarring wordt nog groter	13
Subsidiëring is geen garantie voor succes	15
Minder effectief?	16
Dezelfde kwaliteit voor minder geld aan strengere voorwaarden	18
De Belgische verwarring	20
De Belgische ziekte	21
De relatie tussen niet-gesubsidieerde sector en de overheid	23
Wachtrijen in de kinderopvang	24
Vliegende onthaalouder	25
De uniciteit van de zelfstandige kinderopvang	26
Voorstellen vanuit de zelfstandige kinderopvang	27
Manifest	30
Staten-Generaal	31

INLEIDING

UnieKO wil meebouwen aan een volwaardige en sociale kinderopvang in Vlaanderen.

De zelfstandige sector staat nu reeds in voor :

- een aanzienlijk deel van de kwalitatieve plaatsen
- een constante aangroei van nieuwe plaatsen
- een betaalbaar kader, voor zowel ouders als overheid.

UnieKO hoopt dat :

Kinderopvang in de volgende legislatuur een dynamische uitdaging wordt waarbij de aandacht volledig gaat naar het resultaat van de werkvloer. Waardoor de opdracht van de uitvoerders in een resultaatsverbintenis vevat kan worden.

De doelstelling van de kinderopvang :

- moet voor alle kinderen een eerlijke meerwaarde betekenen.
- Voor alle ouders inkomstengerelateerd zijn.
- Ouders moeten keuzevrijheid hebben.
- De medewerkers verdienen in hun dagelijkse uitdaging alle steun van zowel de overheid, de ouders als de organisatoren van de kinderopvang. Per slot van rekening zijn het deze medewerkers die de kinderopvang in Vlaanderen zullen doen slagen.

Als Vlaanderen deze basisdoelstelling haalt, is kinderopvang geen politiek dossier meer, maar een gezond maatschappelijk gebeuren.

Kinderopvang dient als een pervasieve zorg uitgebouwd te worden, waarin alle actoren die deel uitmaken van de kinderopvang evenwaardig betrokken zijn

UnieKO is er van overtuigd dat de nood aan kinderopvang in Vlaanderen geen oorzaak vindt in tekort aan 'overheidsgeld' maar wel in een gebrek aan 'dynamische verbondenheid' van de actoren in het gebeuren die wij 'kinderopvang' noemen. Kinderopvang is geen eilandje maar is een product van een maatschappij die evolueert.

Om deze doelstellingen tot een resultaatsverbintenis om te buigen, stelt UnieKO in dit memorandum haar stand- en pijnpunten voor.

Dany Depreitere
Voorzitter UnieKO vzw

VOORSTELLING UNIEKO VZW

UnieKO vzw is de voortzetting van de in naam veranderde VVPK vzw, beroepsvereniging van de zelfstandigen in Vlaanderen en Brussel.
De beroepsvereniging viert volgend jaar haar 20ste verjaardag.

UnieKO is een door de Hoge Raad van de Middenstand erkende beroepsorganisatie.
UnieKO is mee betrokken in het bepalen van de beroepsprofielen in de kinderopvang.

Unieko vertegenwoordigt de zelfstandige kinderopvang in verschillende raden :

- Formeel overleg kinderopvang Kabinet Welzijn
- Kind en Gezin :
 - o Sectoroverleg
 - o Vernieuwingsgroep
 - o Werkgroep IKG
 - o Denktank buitenschoolseopvang
 - o Stuurgroep sociale functie
 - o Overleg CKO
- Syntra Vlaanderen
- VBJK
- Serv
- e.a. aanleunende organisaties

Echter, in het nieuw te installeren Raadgevend Comité van Kind en Gezin is er geen enkele afvaardiging van de zelfstandige in de kinderopvang voorzien (ook UnieKO niet).

UnieKO heeft als beroepsvereniging volgende doelstellingen :

- informeren van de sector
- de belangenverdediging
- het begeleiden van starters
- het bijstaan van leden in geschillen met derden...
- Netwerking

UnieKO werkt met 'ervaringsdeskundigen' die reeds jarenlang in de sector werkzaam zijn

UnieKO heeft een website www.unieko.be en een kwartaalblad 'Spronkels'.

UnieKO wordt niet gesubsidieerd.

UnieKO heeft een 800-tal betalende en niet-betalende leden.

VOORSTELLING ZELFSTANDIGE KINDEROPVANG IN VLAANDEREN EN BRUSSEL

Volgens het jaarverslag 'Kinderopvang 2008' van Kind en Gezin kan de kinderopvang in Vlaanderen in volgende cijfers uitgedrukt worden :

1. Groepsopvang: (kinderopvang vanaf 8 kinderen).

2. Gezinsopvang: (kinderopvang tot 8 kinderen).

Groepsopvang	Gezinsopvang	Nieuwe plaatsen in 2008
Totaal 43.976 kindplaatsen (53,5% van het totaal aantal plaatsen in de kinderopvang). Waarvan 28.112 van de kindplaatsen in de zelfstandige groepsopvang (64%) en 15.864 kindplaatsen in de gesubsidieerde groepsopvang. (36%) Deze kindplaatsen zijn verdeeld over 1.687 voorzieningen. Hiervan waren er 1.338 zelfstandige (79%) en 349 gesubsidieerde voorzieningen (21%). De groepsopvang omvat iets meer dan de helft van het aantal beschikbare plaatsen. Het grootste aandeel van de plaatsen wordt door de zelfstandige kinderopvang verzorgd. Zowel in het aantal beschikbare plaatsen als in aanbod van verschillende voorzieningen.	Totaal 38.247 kindplaatsen (46,5% van het totaal aantal plaatsen in de kinderopvang) Waarvan 7.267 kindplaatsen bij de zelfstandige onthaalouders(19%) en 30.980 kindplaatsen via de gesubsidieerde diensten die de onthaalouders omvatten (81%) . Deze kindplaatsen zijn verdeeld over 1387 voorzieningen. Hiervan waren er 1.194 (86%) zelfstandige onthaalouders en 193 (14%) gesubsidieerde diensten. Het grootste aandeel van de plaatsen wordt door de gesubsidieerde sector verzorgd. Doch, in de aanspreekmogelijkheden voor de ouders, is de zelfstandige kinderopvang veel groter. Vermits in de gesubsidieerde sector de diensten instaan voor het ontvangen van de ouders.	4.867 nieuwe plaatsen gerealiseerd. In de zelfstandige groepsopvang werden 3.975 extra plaatsen gecreëerd, 199 extra opvangplaatsen bij de zelfstandige onthaalouders = samen 86% In de gesubsidieerde groepsopvang werden 426 nieuwe plaatsen voorzien, 267 extra plaatsen bij de DVO (diensten voor onthaalgezinnen); samen goed voor 14% meer plaatsen. Het is duidelijk dat de zelfstandige kinderopvang voor de meeste nieuwe plaatsen zorgt in Vlaanderen. Algemeen kan UnieKO stellen dat als de cijfers worden geïnterpreteerd naar de ouders (gebruikers) toe, de zelfstandige sector veel groter is dan zoals ze in de louter beleidscijfers worden voorgesteld.

ps: Zonder vertegenwoordiging in het Raadgevend Comité van Kind en Gezin.

KINDEROPVANG EN ECONOMIE

De geschiedenis leert ons dat als de industrialisatie toeneemt de kinderopvang in beeld komt. Daar waar vroeger de economisch zwakkere gezinnen, waarbij de vrouw ook ging werken, aangewezen waren bij armen - of zelfs weeshuizen, om hun kinderen een opvoeding te garanderen. Vandaag zien wij dat een heel sociaal systeem is ontstaan, waardoor de waarde van het gezin gerespecteerd blijft en de partners economisch onafhankelijk worden in het gezin.

De vaststelling dat 'kinderopvang' een gevolg is van de economische conjunctuur is niet nieuw. Bij een lage conjunctuur is er minder vraag naar kinderopvang. Bij een hoge conjunctuur is de vraag naar kinderopvang nijpend hoog.

Kinderopvang zal als een flexibele tussenoplossing moeten kunnen functioneren. 'Kinderopvang' als een bijproduct van de economie lijkt ons dan ook een zeer goed uitgangspunt.

Wereldwijd kunnen wij vaststellen dat degene die kinderopvang organiseren ook als een 'bijproduct' worden aanzien. Hierdoor is de waardering en de 'verloning' voor de kinderopvang afhankelijk van de 'restwaarde' die de economische activiteit realiseert. Indien de kost van kinderopvang hoger zou zijn dan de 'winst' gegenereerd door de economische activiteit, zou er geen gebruik worden gemaakt van de kinderopvang en zouden vele ouders uitgesloten blijven van enige economische onafhankelijkheid.

We stellen vast dat de doelstellingen van de kinderopvang stilaan veranderen

'Kinderopvang' als een bijproduct van de economie lijkt ons dan ook een zeer goed uitgangspunt.

van hulpmiddel tot een op zich staand doel.

Een verandering die enerzijds economisch te begrijpen is, maar waarin ook een groot gevaar schuilt.

Kinderopvang mag nooit een instituut worden waar de jongste kinderen worden naartoe geleid en waar ouders zichzelf uiteindelijk pedagogisch onbekwaam achten.

Zoals vb. in Denemarken, waar 95% van de kinderen naar de opvang gaan, ouders thuis worden bezocht als hun kinderen niet naar de opvang gaan. Een omgekeerde wereld waarin de vrijheid en het respect voor de vrouw die thuis wenst te blijven om voor haar kinderen te zorgen in vraag kan gesteld worden.

Het gevaar voor deze verandering is dat de verantwoording voor de grote maatschappelijke kost bij een lage conjunctuur (en er een overschot aan plaatsen is) niet meer bij de economie zal liggen, maar in de 'andere' taken die de kinderopvang zichzelf heeft toegeëigend om als een legitiem instituut te blijven functioneren.

Kinderopvang die functioneert op basis van overheidsbegrotingen kan niet accuraat reageren op de veranderingen die in de economie gangbaar zijn. Waardoor haar efficiëntie verloren zal gaan in een nooit tijdig afgestemd beleid.

KINDEROPVANG EN ONDERNEMEN

UnieKO ziet dat vooral in de zelfstandige kinderopvang de vrouw als zelfstandige ondernemer in de arbeidsmarkt haar mannetje staat. Het durven overlaten van sectoren als kinderopvang aan ondernemers die zelfstandig ingesteld zijn en het risico van het ondernemen kennen, is ook een element dat pleit voor een gezond Vlaams ondernemerschap.

UnieKO pleit niet voor een liberaal commercieel model zoals in Nederland. Neen ... daar is kinderopvang zo commercieel geworden dat zelfs investeringsfondsen geïnteresseerd zijn in deze sector. Zo ver mag dit in Vlaanderen niet gaan. De Nederlandse commerciële instellingen kosten evenveel als wat de gesubsidieerde kinderopvang in Vlaanderen kost voor de overheid..

Het is duidelijk dat de zelfstandige ondernemer in de kinderopvang niet dezelfde ondernemer is dan wie een commercieel bedrijf wenst te starten. De ondernemer in de Vlaamse kinderopvang is gesterkt in de overtuiging dat engagement meer telt dan geld en dat kwaliteit bieden, in de wil en de betrokkenheid schuilt en hoegenaamd niet in de reglementering.

PROFIT EN NON-PROFIT

De terminologie profit en non-profit in welzijn is de laatste tijd niet uit de pers geweest.

Door de grote verscheidenheid van aanbod in de kinderopvang is het voor ouders, die niet op de hoogte zijn van de organisatie in de Vlaamse kinderopvang, haast onmogelijk om te weten met welke vorm van kinderopvang zij te maken hebben.

Daar waar vroeger het verschil nog enigszins te verdelen was in kinderopvang die rekening houdt met het inkomen of kinderopvang die geen rekening houdt met het inkomen gaat dit onderscheid sinds dit jaar niet meer op. Het IKG-systeem heeft deze verwarring voor de ouders alleen maar groter gemaakt.

Niet alleen ouders worden door deze verwarring geplaagd. Ook de andere overheden dan de Vlaamse overheid die de kinderopvang organiseert, kan moeizaam onderscheid maken tussen de profit en de non-profit sector in de Vlaamse kinderopvang.

De niet-gesubsidieerde kinderopvang (zelfstandige) is geen homogene groep van een zelfde soort van aanbieders. In deze kinderopvang zitten zowel VZW's, openbare besturen, scholen als zelfstandige (sociaal rechtelijk) ondernemers. Daarom kan men de niet-gesubsidieerde kinderopvang niet gemakshalve profileren als de 'profit' sector in Vlaanderen.

Niet alle VZW's, openbare besturen en scholen zijn ingestapt in het IKG-systeem, waardoor men ook moeilijk kan stellen dat al de inkomstgerelateerde kinderopvanginitiatieven thuishoren in de non-profit sector. Ook zelfstandige ondernemers zijn immers ingestapt in het IKG-systeem. Zo zijn er ook zelfstandige ondernemingen die in de uitbouw van hun opvang een vzw als vennootschapsvorm hebben gekozen, waardoor het geheel nog onduidelijker wordt.

Het grootste deel van de kinderopvang in Vlaanderen wordt door private ondernemingen uitgebaat. De VZW predikaatlogica moet het onderscheid maken tussen profit of non-profit, een stelling die allang is achterhaald.

Ook voor de Federale overheid is het onderscheid in de Vlaamse kinderopvang niet duidelijk. Zo stelt FOD Justitie heel duidelijk dat kinderopvang een daad van koophandel is tenzij men in onderaanneming werkt van Kind en Gezin en andere erkende organisaties (ONE, Gezinsbond enz..).

Kind en Gezin heeft geen onderaannemers, alle voorzieningen zijn private organisaties en ondernemingen die, omdat zij beantwoorden aan de door de overheid opgelegde voorwaarden, een erkenning krijgen om kinderopvang uit te baten.

Door de interpretatie van FOD Justitie worden zelfstandige onthaalouders verplicht tot een inschrijving in het KBO (kruispuntbank voor ondernemingen) en moeten deze onthaalouders ook een bewijs van bedrijfsbeheer kunnen voorleggen.

De Hoge Raad van Middenstand heeft onlangs in een advies aan Minister Laruelle gevraagd om negatief te adviseren inzake de vraag naar vrijstelling voor de zelfstandige onthaalouder van de verplichting om bedrijfsbeheer te volgen.

De Hoge raad wijst naar de verwarring veroorzaakt door de interpretatie van FOD Justitie en wijst het onlogische van het organiseren van de kinderopvang aan als reden van deze situatie.

De Hoge Raad vraagt aan minister van justitie om de kwalificatie van de kinderopvang in zijn geheel te herzien, zodat de gesubsidieerde kinderopvang ook gevrijwaard wordt van de nu geldende beoordeling.

Want, als kinderopvang een daad van koophandel is, dan kan men moeilijk VZW's erkennen die het organiseren van kinderopvang als hoofddoel hebben.

Het is immers verboden voor VZW's om een daad van koophandel als doelstelling te hebben.

Ook voor de scholengroepen die kinderopvang organiseren (of laten organiseren) is de beschouwing van FOD Justitie nadelig. Het is immers verboden voor scholen om handelsactiviteiten te organiseren die buiten de strenge uitzonderingsmaatregelen zijn opgenomen.

Toegang: Algemeen | Onderneming | Consument

onroerende
goederen
Energie
Markt-
regulering
Ondernemen
Intellectuele
Eigendommen
Buitenlandse
Investerings
En in
Galgop?
Boekhouding
concernat
Informatie-
markt

FOD

1.2.1.16 Kinderdagverblijf?

Het kinderdagverblijf wordt beschouwd als handelsactiviteit wanneer het zich rechtstreeks tot het grote publiek richt, zelf de nodige publiciteit maakt en werkt tegen vooraf gekende tarieven. In dat geval is een inschrijving bij een ondernemingsloket nodig.

Wanneer het kinderdagverblijf in onderaanneming werkt voor een andere organisatie, gaat het niet om een handelsactiviteit en is geen inschrijving nodig. Deze interpretatie wordt gegeven onder voorbehoud van de prerogatieven van de hoven en de rechtbanken.

Go! 20 jaar open geest! Slothappe op 12 november onderwijs Vlaamse Gemeenschap

Iedereen VIP Over GO! **Kinderopvang** Basisonderwijs Secundair onderwijs Volwassenenonderwijs Deeltijds kunstonderwijs

Het zelfstandig kinderdagverblijf: praktische leidraad

vroeger bestonden er ook minicrèches. Deze worden vanaf 1 januari 2009 zelfstandige kinderdagverblijven genoemd.

- [meldingsplicht;](#)
- [soorten opvang die u kan aanbieden;](#)
- [de prijs bepaalt u zelf;](#)
- [statuut van het zelfstandig kinderdagverblijf;](#)
- [de aftrek van de kosten voor kinderopvang;](#)
- [verzekeringen binnen de kinderopvang;](#)
- [vorming;](#)
- [veilig speelterrein;](#)
- [vergunningsplicht voor voedselbereiding en/ of verdeling;](#)
- [kostenvergoeding.](#)

ART. 44 Afdeling II vrijstellingen BTW:
2° de diensten en leveringen van goederen die nauw samenhangen met maatschappelijk werk, met de sociale zekerheid en met de bescherming van kinderen en jongeren en die worden verricht door publieke rechtelijke lichamen of door andere organisaties die door de bevoegde overheid als instellingen van sociale aard worden erkend. Worden met name bedoeld:
de instellingen die de bejaardenzorg tot doel hebben; de kinderbewaarplaatsen, de zuigelingentehuizen en de instellingen die in hoofdzaak het toezicht over jongelui en de zorg voor hun onderhoud, opvoeding en vrijetijdsbesteding tot doel hebben;
Art. 44 § 2, 2°
— Een ondernemer, natuurlijke persoon, die handelingen van sociale aard verricht, kan niet in aanmerking komen voor een vrijstelling krachtens artikel 13, A, lid 1, sub g, dat deze vrijstelling uitdrukkelijk voorbehoudt aan publiekrechtelijke lichamen of andere organisaties die door de Lidstaten als instellingen van sociale aard worden beschouwd. H.v.J. nr. C-453/93, 11 augustus 1995 (W. Bulthuis-Griffoen/Inspecteur der omzet-belasting), Jur. H.v.J. 1995, 2341.

Zeker voor de kinderopvang in de scholengroepen die onder het attest van toezicht zijn georganiseerd. In deze vorm is de mogelijkheid om met een vooropgestelde vaste prijs te werken.

Zo stelt het CZB onomwonden dat "de verenigbaarheid met de onderwijs- of begeleidingsopdracht inhoudt dat de handelsactiviteiten kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of het leerprogramma. Indien de handelsactiviteiten buiten dat kader vallen, moeten ze een occasioneel karakter hebben."

Dit geldt evenzeer voor FOD Financiën, die voor de vrijstelling van BTW alle organisaties die erkend of gecontroleerd worden door Kind en Gezin, vrijstelt van BTW.

De kinderopvang die georganiseerd wordt zonder erkenning, subsidiëring of Attest van Toezicht valt echter wel onder de BTW-wetgeving.

Omdat de Vlaamse kinderopvang voor de Federale ambtenaren niet helder georganiseerd is, wordt alles wat met kinderopvang te maken heeft automatisch vrijgesteld.

Hierdoor is de gemelde kinderopvang ook ten onrechte vrijgesteld.

Voor ondersteunende organisaties zoals het VLAO, VDAB enz is het verschil niet duidelijk.

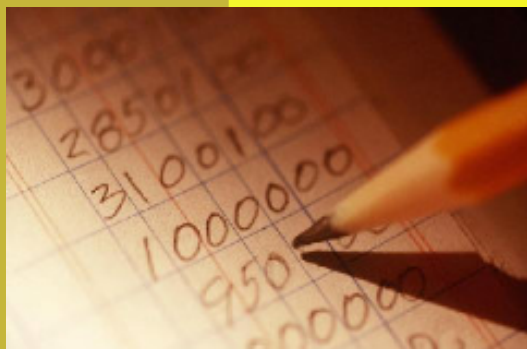
Waardoor het voorkomt dat er 'foutieve' informatie wordt verstrekt.

De voor de hand liggende vergissingen tussen de gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde kinderopvang maakt dat voor vele starters er een moeilijke hindernis moet genomen worden.

Een evolutie die nieuwkomers in de kinderopvang zal ontvallen.

De onwetendheid van de Overheden over het verschil tussen gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd dient ook een belang. Zo kan er zich, in deze ontstane grijze zone van onduidelijkheid, een 'eigen' economie ontwikkelen waarbij het voor de ondernemer die het eerlijk wil spelen, heel moeilijk wordt om zich te handhaven. Maar ook voor de controlerende overheid heeft deze grijze zone een nadeel. Want wie hierin opereert is voor de overheid moeilijk te controleren en te sturen tot een gewenst beleid. Deze ondernemer heeft er immers alle belang bij om in de grijze zone te blijven.

DE VERWARRING WORDT NOG GROTER

Bepaalde organisaties die weliswaar de rechtsvorm van een VZW hebben aangenomen bvb. omdat de sectorale wetgeving die voor hen geldt dat vereist, handelen als een onderneming of een vennootschap.

Europa heeft onlangs gesteld dat de boekhoudingen van de VZW's moeten bijgesteld worden in de duiding van de rekeningen.

Europa stelt onomwonden dat sommige vzw's evenwel geheel of ten dele wel degelijk optreden als "economische actor" en zuiver bedrijfseconomisch handelen. Bepaalde organisaties die weliswaar de rechtsvorm van een VZW hebben aangenomen - bvb. omdat de sectorale wetgeving dat vereist - handelen als een onderneming of een vennootschap. In tegenstelling tot ondernemingen en vennootschappen waar de doelstellingen steeds van economische aard zijn (of als dusdanig mogen vermoed worden) - met name het realiseren van winst - streven not-for-profit-organisaties in hoofdzaak sociale dienstverlening na die evenwel als gevolg van de kenmerken van het boekhoudsysteem, nauwelijks of niet passend kan worden geregistreerd in de algemene boekhouding.

De Europese Commissie stelt dat de winst in het ideologisch belang van deze organisaties een niet-materiële economische winst is die niet in de balans van de voorziening terug te vinden is.

Ook in economische zin worden de non-profit bedrijven door de bedrijfseconomen op de korrel genomen :

Wat is de invloed van subsidies op het bestuur van not-for-profit organisaties?

Hoewel de twaalfde CIGAR conferentie (mei 2009) zich concentreert op vergelijkend boekhoudonderzoek in de publieke sector besteedde men ook (beperkt) aandacht aan de not-for-profit sector. In dit kader werd een paper voorgesteld. Deze bijdrage bestudeert de invloed van subsidies op de financiële situatie van not-for-profit organisaties. De paper wijst op het feit dat wanneer bestuurders van een vzw of een andere not-for-profit organisatie meer aandacht moeten besteden aan het verwerven van subsidies, zij de managers wat uit het oog verliezen. Op hun beurt hebben de managers dan minder voeling met het bestuur en zullen ze minder geneigd zijn om de financiële middelen te sparen. Kortom, in not-for-profit organisaties die sterker afhangen van subsidies, worden minder geldmiddelen gespaard. Het management kiest met ander woorden voor de korte termijn oplossing, hoewel de bestuurders duidelijk een lange termijn koers vooropstellen.

Wat er op neerkomt dat het geïnvesteerde belastingsgeld van Vlaanderen niet altijd even 'goed' wordt beheerd door de private organisaties die hiervoor zijn aangesteld. Enerzijds is er de niet-materiële winst die boekhoudkundig niet te controleren is en wel als een economische realiteit moet aanzien worden en anderzijds geeft het subsidie-systeem een minder rendabel 'economisch' patroon, omdat het geld toch is voorzien.

De Mas-studie
over toegang
van sociaal
zwakkeren
in de
kinderopvang
toont aan
dat het
voorrangsbeleid
voor de
zwakkeren
in de
kinderopvang
niet werkt

SUBSIDIËRING IS GEEN GARANTIE VOOR SUCCES

De Mas-studie over toegang van sociaal zwakkeren in de kinderopvang toont aan dat het voorrangsbepijnd voor de zwakkeren in de kinderopvang niet werkt in de gesubsidieerde kinderopvang.

Ondanks een veel soepelere aanwezigheidsregelgeving slaagt de gesubsidieerde sector er niet in om een rendement van + 85% van de beschikbare plaatsen te werken. Ondanks de subsidiëring voor de speciale omkaderingskosten en de vele inspanningen die de Vlaamse overheid in het verleden al heeft gedaan om de sociaal zwakkeren toegang te geven tot de opvang.

Dit in tegenstelling tot de niet-gesubsidieerde kinderopvang, die omwille van rendabiliteit een veel hoger rendement moet halen en waarbij de 120% regel en het gemiddeld aantal kinderen aanwezig niet toegelaten is.

In Antwerpen heeft men vastgesteld - voor het IKG-systeem werd ingevoerd - dat 20% van de sociaal zwakkeren een plaats innam in de niet-gesubsidieerde kinderopvang. Waardoor men in Antwerpen kan stellen dat de niet-gesubsidieerde kinderopvang in verhouding een veel hogere bezetting van sociaal zwakkeren in haar populatie had dan de gesubsidieerde kinderopvang.

**De
wachtlijsten
van sociaal
zwakkeren
zijn ondanks
het vele
geld
alleen
maar
langer
geworden
in de
gesubsidieerde
kinderopvang**

MINDER EFFECTIEF?

Een systeem dat werkt met subsidies is gebaseerd op begrotingen. Een begroting geldt steeds voor een jaar en jaarlijks moet er beslist worden of de begroting gehandhaafd verminderd of vermeerderd wordt. De zekerheid van het bedrijf dat afhankelijk is van subsidies is maar voor een kalenderjaar. Zelfs in een systeem van vaste subsidie, is de kans aannemelijk, dat in de zeven magere jaren er toch ondanks alles, er minder geld kan uitgegeven worden, waardoor zelfs de in de wet verankerde zekerheden, gewijzigd kunnen worden.

Maar ook voor de uiteindelijke gebruiker is een systeem dat gebaseerd is op begrotingen minder effectief. Bij een gebrek aan plaatsen kan de overheid pas ingrijpen als ook het budget dat nodig is, is voorzien. En omgekeerd, als het aantal plaatsen dat gebudgetteerd is, te groot is voor het aanbod, dan duurt het tot de volgende begroting vooraleer dit te veel wordt aangepast. Ondertussen kan men het geld dat 'nutteloos' werd ingezet niet meer inzetten voor andere misschien veel meer dringende zaken waardoor de gebruiker ook hier slachtoffer wordt van het systeem.

Een kinderopvangmodel dat gebaseerd is op een vast ingeschreven budget zorgt ervoor dat de voorzieningen hun budgetten naar de centen gaan richten en niet naar de noodzaak en evoluties van de markt.

DEZELFDE KWALITEIT VOOR MINDER GELD AAN STRENGERE VOORWAARDEN

Agentschap Inspectie heeft bij een overleg aan UnieKO gesteld dat bij het grootste deel van de niet-gesubsidieerde kinderopvang-initiatieven er een meer dan 4 op de schaal van 7 wordt gequoteerd en dat deze score overeenkomt met de toelating tot de subsidie en het IKG-systeem. Tijdens dit onderhoud werd ook gesteld dat inspectie meer afstapt in de niet-gesubsidieerde kinderopvang dan in de gesubsidieerde sector.

Volgens internationale rapporten (OESO) heeft de Vlaamse Kinderopvang een heel goede kwaliteit. In de groepsofvang wordt het merendeel van de plaatsen door de zelfstandige kinderopvang verzorgd. UnieKO kan ook stellen dat de kwaliteit die de sector levert van een goede kwaliteit is, wat ook door K&G wordt bevestigd.

Daarbij moet gezegd dat de kwaliteitsbewaking door het Agentschap Inspectie voor de zelfstandige kinderopvang veel strenger wordt gecontroleerd dan in de gesubsidieerde kinderopvang. Bij de gesubsidieerde kinderopvang komt de controle aangekondigd, terwijl de controle in de niet-gesubsidieerde onaangekondigd gebeurt.

De niet-gesubsidieerde kinderopvang heeft er alle belang bij om de minimale 4 te halen, omdat hieraan ook een voor de sector belangrijke subsidie is verbonden.

Minister Heeren stelde in een interview dat binnen het IKG-systeem de zelfstandigen nu dezelfde plichten hebben als de gesubsidieerde kinderopvang.

De regelgeving verplicht de niet-gesubsidieerde kinderopvang dat er per begonnen schijf van 7 kinderen er 1 medewerker aanwezig moet zijn. Terwijl de gesubsidieerde kinderopvang per 6,5 kinderen 1 verzorgster in dienst moet hebben. Strikt juridisch gezien moet er bij ziekte van een verzorgster in de gesubsidieerde kinderopvang er niet voor vervanging moet gezorgd worden.

UnieKO heeft in haar enquête van 2008 berekend dat er in de niet-gesubsidieerde kinderopvang gemiddeld 1 medewerker voor 4,7 kinderen moet gerekend worden. Bij de gesubsidieerde is dit slechts 1 verzorgster op 6,5 kinderen.

UnieKO heeft tijdens dezelfde enquête ook vastgesteld dat 89% van de sector over een diploma beschikt die gelijk is gesteld om in de gesubsidieerde kinderopvang als verzorgster te werken. Waardoor ook op het professionele vlak er een garantie van kwaliteit is. Diezelfde enquête geeft ook aan dat meer dan 60% van de niet-gesubsidieerde kinderopvang minder dan 1000 euro per maand verdient.

Met de wetenschap dat de gesubsidieerde groepsopvang ca 65 euro overheidsmiddelen per dag en per kind effectief aanwezig krijgt en dit voor 220 dagen per jaar terwijl de zelfstandige kinderopvang maximaal (als die er al voor in aanmerking kwam) 2 euro per dag en per plaats overheidsgeld krijgt.

Voor de zelfstandige die in het IKG-systeem stapt, is de vergoeding drie maal lager dan wat de gesubsidieerde kinderopvang ontvangt (effectief aanwezig).

Hieruit mogen we concluderen dat alle voorzieningen zowel gesubsidieerd als niet-gesubsidieerd privaat zijn en dat profit of non-profit niet altijd duidelijk is ondanks het juridische statuut. Daarom pleit UnieKO dat in plaats van de verwarring nog groter te maken het kinderopvanglandschap eerst duidelijk wordt uitgetekend, zodat elke actor in de kinderopvang (ouder, voorziening en overheid) precies weet hoe de kaarten liggen

Verwarring in verschil van regelgeving en sociaal statuut

Rekeninghoudend met de soepelere aanwezigheidscijfers (gemiddelden en tot 120% van het aantal toegekende plaatsen en het aantal verzorgsters per aantal kinderen) komen de andere voorwaarden van de overheid veel 'soepeler' over bij de gesubsidieerde sector. De omkaderings-subsidie (voor logistieke en administratieve taken en ook voor de directiefunctie) met daarboven op de vipa-middelen. Allemaal voordelen die de niet-gesubsidieerde sector niet heeft.

Deze verschillen maken ook dat er voor het personeel in loondienst er een andere CAO van kracht is voor de gesubsidieerde kinderopvang tov de niet-gesubsidieerde kinderopvang. Voor vele sociaal secretariaten is dit allemaal niet even duidelijk en krijgen vele werkgevers in de niet-gesubsidieerde kinderopvang problemen met de juiste toewijzing van CAO.

Een aanpassing van CAO voor de werkgevers van de gesubsidieerde sector wordt onderhandeld met de overheid en onmiddellijk financieel gecompenseerd door de overheid. Zo er een gelijkstelling van CAO komt dan weet de niet-gesubsidieerde sector niet hoe deze ongelijkheden zullen moeten verwerkt worden in haar resultaat.

UnieKO weet dat FEDAJE de zusterorganisatie in Wallonië deze gelijkstelling al wel heeft moeten verwerken met het resultaat dat 25% van de Waalse zelfstandige kinderopvangvoorzieningen failliet zijn gegaan. De dagprijs in Wallonië ligt veel hoger dan in Vlaanderen (gemiddeld 29 euro per dag).

Volgens de UnieKO enquête van 2008 bouwt 40% van de zelfstandigen geen sociale rechten op omdat zij werken onder art.37, (voorwaarden van bijberoep, geen of verminderde bijdragen en afgeleide rechten van de echtgenoot) 25% van de voorzieningen werkt met loontrekkend personeel.

Door het regelgevend verschil en het inkomensverschil tussen de gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde kinderopvang is de samenwerking tussen beide sectoren moeilijk wat een belemmering zal zijn om het CKO-project te kunnen implementeren in de regelgeving.

DE BELGISCHE VERWARRING

Dit
is
Belgisch

Buiten de verwarring in de eigen regelgeving en de verwarring tussen gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd is er ook nog eens de Belgische verwarring.

Het aantal bevoegdheden van verschillende niveaus, ministeries en administraties, maakt dat het organiseren van een kinderopvang meer op een huzarenstuk gaat lijken dan op een soepel verloop van administratie.

De wetenschap dat diverse regelgevingen elkaar vaak tegenspreken omdat de wetgeving ontbreekt of niet meer aangepast is, maakt het voor velen moeilijk om een kinderopvang te starten of om een correcte werking op te bouwen.

De brandregelgeving, de toegangsbeveiliging, de voedselveiligheid, Sabam, Billijke vergoeding, provinciale belastingen voor zelfstandigen, de gemeentelijke regelgevingen, de Vlaamse overheid met de bestemmingswijziging van het pand, de handels-huurwetgeving, het sociale secretariaat, het KBO, Inspectie Welzijn, Kind en Gezin, belastingen, financiën, justitie, Btw wel of niet, privacy regelgeving, Belgische normen inzake veiligheid, enz ..

Nu kinderopvang een belangrijk maatschappelijk item is geworden, zien we de versnippering van bevoegdheden, de onwetendheid van vele administraties, om binnen het onduidelijke opvanglandschap juiste antwoorden te geven. Administraties laten na regelgeving toe te passen en of de adviezen van de Vlaamse Ombudsdienst te volgen.

Een verwarring die zo veel vragen oproept dat diverse ondersteunende diensten het bos door de bomen niet meer zien, laat staan de ondernemer zelf.

DE BELGISCHE ZIEKTE

De Financiële situatie van de zelfstandige kinderopvang

UnieKO vraagt met aandrang om de financiële situatie van de niet-gesubsidieerde kinderopvang prioritair op de agenda te plaatsen. Het kan niet zijn dat er voor dezelfde diensten, onder dezelfde voorwaarden en voor dezelfde kwaliteit tot 18 x minder betaald wordt.

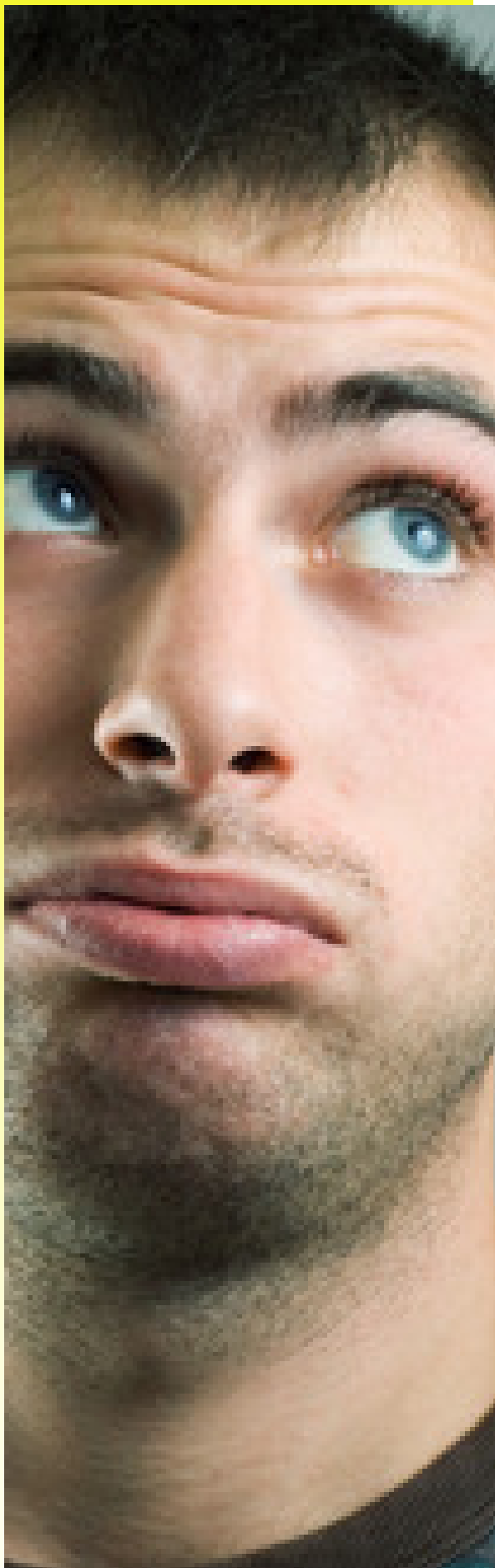
UnieKO ziet hoe voorzieningen die feitelijk thuis horen in de gesubsidieerde sector, maar daar geen geld meer vinden, het nu in de andere sector komen zoeken en er een synergie ontstaat tussen de gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde opvang, waardoor de middelen van de ene sector overvloeien naar de andere ... Een situatie die nooit bedoeld is, maar toch realiteit is geworden. Hieraan moet paal en perk worden gesteld, zodat de middelen voor de niet-gesubsidieerde ook bij de niet-gesubsidieerde blijft. Zo zijn de middelen van de IKG-kinderopvang in bepaalde organisaties, voor andere departementen, niet controleerbaar of ze inderdaad in de kinderopvang blijven of ook naar andere kanalen toevloeien enz ..

Wafelijzerpolitiek

Zo moest de vergoeding in het IKG-systeem voor de zelfstandige onthaalouder even hoog zijn als die van een aangesloten onthaalouder bij een dienst. De diensten vreesden een leegloop. Dat hiervoor de zelfstandige onthaalouder voor slechts 17 euro (lager dan de armoedegrens) moet werken, kan de sociale partners niet deren. Hierdoor wordt de onthaalouder in de onmogelijkheid gesteld om sociale rechten op te bouwen ondanks de vele werkuren en de zeer grote verantwoordelijkheid. Is dit nog heden-daags?.

Een situatie die alleen maar kan ontstaan omdat de vergruisde wafelijzerpolitiek wordt toegepast en men niet naar de opportuniteit van de maatregel kijkt.

De Belgische ziekte is ook merkbaar in de invoering van het IKG-systeem dat in een mum van tijd door de sector is gejaagd. Zonder overleg en zonder al te veel aftoetsing van de realiteit is er een belangrijke stap gezet in de sector die op zich wel heel wenselijk is. In de enquête van 2008 heeft 85% van de niet-gesubsidieerde kinderopvang zich uitgesproken voor een inkomstengerelateerde kinderopvang in de sector.

De overheid wordt
geconfronteerd met een
sector waar niemand nog
tevreden is.

Het is duidelijk dat het IKG-systeem niet door de zelfstandige ondernemers werd geaccepteerd als een sociaal alternatief voor de ouders. Slechts een 15% van de voorzieningen heeft zich hiervoor ingeschreven. Het IKG-systeem is een systeem dat niet op het lijf van de zelfstandige voorziening is geschreven, waardoor weinig zelfstandige ondernemers kunnen intreden. UnieKO stelde een berekeningsmodel op die de financiële realiteit van het IKG-systeem voorstelt. UnieKO wil dit model voorstellen aan de Vlaamse Regering en verantwoordelijken bij een eerste evaluatie van het IKG, zodat een eventuele aanpassing van het systeem ook direct een positief effect zal hebben in de sector én op de wachtlijsten

Om de sociale maatregel door de Vlaamse overheid ingevoerd te laten renderen wil UnieKO de kritiekpunten toelichten. UnieKO wil de expertise beschikbaarstellen en bijdragen om de implementatie van deze sociale maatregel en recht voor de ouders doen lukken.

Het laatste punt in de Belgische ziekte noemen wij de overreglementering.

Hierdoor wordt het ondernemen in de kinderopvang een bureaucratisch gegeven. Elke ondernemer weet dat bureaucratie demotiverend werkt en daardoor gaat het enthousiasme verloren, dat zich uitstraalt op de werkvloer, de kinderen, de ouders. De overheid wordt uiteindelijk geconfronteerd met een sector waar niemand nog tevreden is.

DE RELATIE TUSSEN NIET-GESUBSIDIEERDE SECTOR EN DE OVERHEID

In de enquête van 2008 werd de sector bevraagd omtrent hun tevredenheid van de Vlaamse administratie die de kinderopvang regelt en controleert.

UnieKO was niet verbaasd over de cijfers.

Agentschap Inspectie

Slechts 37% van de niet-gesubsidieerde kinderopvang is tevreden over de algemene werking van het Agentschap.

Over de beeldvorming van inspectie is maar 57% van de sector tevreden
37% van de niet-gesubsidieerde kinderopvang is tevreden over de klachtenbehandeling van het agentschap inspectie.

Kind en Gezin

Slechts 13% van de sector verklaart zijn rechten tov Kind en Gezin te kennen.

15% van de sector is tevreden over de technische ondersteuning.

20% is tevreden over de pedagogische ondersteuning.

10% is tevreden over de klachtendienst van K&G.

38% is tevreden over de provinciale werking

30% is tevreden over de informatiedoorstroming.

21% is tevreden over K&G in zijn algemeen.

Bijkomend vroegen wij hoeveel van de sector ooit problemen heeft gehad met K&G = 21%.

De Vlaamse Ombudsdienst

In het laatste verslag van de Vlaamse Ombudsdienst (2008) staat onverkort dat Agentschap Inspectie al de quoteringen in de kwaliteitsscore van het zelfevaluatie-instrument (KWAPOI) die in de zelfstandige (niet-gesubsidieerde kinderopvang) wordt gebruikt, moet motiveren.

Een verplichting die het agentschap naast zich neerlegt, een recht die de zelfstandigen niet krijgen.

UnieKO meent dat de Vlaamse Overheid deze cijfers en verzuchtingen moet aanpakken. Deze problematiek moet op de juiste plaats en met de juiste mensen in kaart gebracht worden.

Onder tafel of onnodig aangekaart

Begin 2008 ontving K&G een circulaire van de administratie der belastingen, waarin zij werden aangemaand om de sector te verwittigen dat al de financiële tegemoetkomingen belastbaar zijn, en dat Kind en Gezin met terugwerkende kracht een fiscale fiche moest maken.

In april heeft UnieKO het kabinet van Minister Heeren hiervan op de hoogte gesteld.

Vele zelfstandigen ontvangen kleine tegemoetkomingen om de kwaliteit te ondersteunen en/of verhogen en dit komt voor velen op de personenbelasting. Zal de zelfstandige in de toekomst nog willen investeren in de kinderopvang? Zullen zij de overheidsmiddelen ontvangen en verwerken als eigen inkomst? Dan verliest de doelstelling van de Vlaamse overheid compleet haar doel.

De media-heisa omtrent Sabam-inningen die verscheen na een schrijven vanuit K&G, kon vermeden worden.

Allemaal zaken die de verhouding tussen de overheid en de opvangsectoren niet bevordert en eigenlijk het gevolg zijn van een situatie die alleen maar bewijst dat het niet goed geregeld is.

WACHTRIJDEN IN DE KINDEROPVANG

Er zouden nog
veel meer
nieuwe
kinderopvangplaatsen
bij gecreëerd worden
moest de
Vlaamse Overheid
oog hebben
voor het probleem
van starters

UnieKO maakt zich sterk dat de wachtlijsten voor een plaatsje in de kinderopvang in Vlaanderen in de eerste plaats geen probleem van 'geld' is. UnieKO relateert de grootte van de wachtlijsten omdat vele ouders bij vele voorzieningen zijn ingeschreven en dit een dubbele telling met zich meebrengt.

De zelfstandige kinderopvang bewijst jaar op jaar dat er voor de overheid 'gratis' veel plaatsen bij worden gecreëerd.

Er zouden nog veel meer nieuwe kinderopvangplaatsen bij gecreëerd worden mocht de Vlaamse Overheid oog hebben voor het probleem van de starters.

Geïnteresseerden zien echter op tegen de grote verwarring die het zelfstandig ondernemen in de kinderopvang haast onmogelijk maakt.

Daarbij komt dat de instanties die instaan voor het begeleiden van starters onvoldoende geïnformeerd zijn in de specifieke situatie van de zelfstandige kinderopvang.

Nog steeds stopt 1 op de 3 starters binnen de drie jaar na de opening van de voorziening.

Wetend dat er gemiddeld 25.000 euro wordt geïnvesteerd in een kinderopvang, betekent dit dat er een sociaal en familiaal kerkhof ontstaat bij falende starters. Enkel omdat de aanloop te verwarrend is en men de juiste risico's niet kan inschatten.

Met een degelijke begeleiding van deze starters zou dit sociaal drama beperkt kunnen worden tot een minimum.

VLIEGENDE ONTHAALLOUDER

De beroeps-
omschrijving
van de
zelfstandige
onthaalouder
is veel
uitgebreider
dan die van een
begeleidster
in de
kinderopvang.
Alleen wordt ze
voor deze extra
kwalificaties
niet vergoed.

De zelfstandige kinderopvang is niet alleen inventief in de kwaliteit voor ouders en kinderen.

De zelfstandige ondernemer die plots geconfronteerd wordt met een probleem waardoor de opvang niet meer gegarandeerd is, is geen uitzondering.

Zo'n vervanging kan niet met een 'intrim kinderverzorgster' opgelost worden. De beroepskwalificaties van een 'Vliegende Onthaalouder' gaan veel verder dan de kwalificaties van een begeleidster in de kinderopvang. Men moet al een hele octopus zijn om deze vervanging op een kwaliteitsvolle wijze uit te kunnen voeren. Een 'intrim' is voor de zelfstandige kinderopvang onbetaalbaar en daarom ook uitgesloten.

Om aan dit probleem een antwoord te geven is er binnen de beroepsvereniging in samenwerking met Markant de 'Vliegende Onthaalouder' ontstaan.

De zelfstandige ondernemer kan beroep doen op een zelfstandige stand-by onthaalouder, (met ervaring) waardoor de opvang gegarandeerd is en de onderneming niet onnodig in gevaar wordt gebracht.

Momenteel zijn er een vijftal zelfstandige 'vliegende onthaalouders' actief.

Ook aan de integratie van minder-valide medewerkers in de zelfstandige kinderopvang wordt hard gewerkt.

Vele stagiairs vanuit het (volwassen)onderwijs vinden hun weg in de zelfstandige kinderopvang.

Jammer dat het Vlaamse Agentschap Inspectie hier vaak nog heel bureaucratisch te werk gaat, waardoor deze integratie vaak teloor gaat door regelneverij.

Hiermee toont UnieKO aan dat de zelfstandige kinderopvang deel uitmaakt van het Vlaamse sociale spectrum.

DE UNICITEIT VAN DE ZELFSTANDIGE KINDEROPVANG

De zelfstandige ondernemer stemt zijn voorziening af naar de behoefte van de ouders. Dit enerzijds om de rendabiliteit en anderzijds om zekerheden in te bouwen. De zelfstandige sector zoekt naar niches in de markt, zodat de uniciteit en de kwaliteit het verschil maken met de collega's. UnieKO stelt vast dat de zelfstandige kinderopvang over het algemeen een kleinschalige opvang is, waardoor de soepelheid in het aanbieden van opvang heel variabel kan zijn. Deze vormen van kinderopvang, die zich richten naar de behoeften van de ouders (en niet omgekeerd) maakt dat er een breed scala van keuzemogelijkheden ontstaan. Dit maakt dat er in sommige regio's nacht-, week-end-, vroege/late opvang wordt aangeboden. Door de kleinschaligheid kan deze opvang zich veel gemakkelijker vestigen in wijken waar de nood het hoogst is. Deze kleine vormen kunnen zich ook veel langer handhaven in perioden dat er minder vraag is naar opvang, zodat deze voorzieningen voor een langere tijd kunnen bestaan, zonder dat er een verlies is aan beschikbare plaatsen.

Deze inventiviteit zorgt voor de noodzakelijke kleur, diversiteit en creativiteit in het kinderopvanglandschap.

UnieKO stelt echter de laatste jaren vast dat deze sterkte afgebouwd wordt. Door de steeds toenemende vraag naar opvang richten de voorzieningen zich liever op de 9 tot 5 nood want de extra flexibiliteit kan niet financieel op de ouders worden verhaald.

Binnen de uniformisering van de kinderopvang door de overheid (vb.IKG, CKO,...), wordt deze specifieke kwaliteit weinig tot niet vergoed. Het zou logischer zijn voor de overheid mocht deze meer investeren in de flexibiliteit die de zelfstandige sector kan aanbieden.

De wachtlijsten zijn momenteel het grootste maatschappelijk probleem. Door bredere ondersteuning van het zelfstandig ondernemerschap zouden niet enkel de wachtlijsten voor basiskinderopvang verder verminderen, ook de vraag naar specifieke en flexibele kinderopvang zou snel kunnen ingevuld worden. Dit zonder dat de Vlaamse begroting ontspoorde.

VOORSTELLEN VANUIT DE ZELFSTANDIGE KINDEROPVANG

De zelfstandige werkvloer van de Vlaamse kinderopvang is gesterkt in de overtuiging dat engagement meer telt dan geld en dat kwaliteit bieden, in de wil en de betrokkenheid schuilt en hoege-naamd niet in de reglementering.

Elke ondernemer in de groepsopvang investeert gemiddeld 25.000 euro om een kinderopvang te openen, dit zonder enige garantie op succes en een garantie op een degelijk inkomen.

De overreglementering die niet toepasbaar is op de vloer zorgt voor een negatieve spiraal.

UnieKO pleit voor kinderopvang die op termijn als een pervasief deel van de samenleving kan werken, zodat de integratie van alle actoren tot een positieve stimulans kan leiden.

UnieKO is ervan overtuigd dat de dynamische ontwikkeling in de kinderopvang moet ontstaan vanuit de medewerkers op de vloer. Alleen daar kan de synergie tussen de twee sectoren en de overheid versterkt worden waardoor het probleem van het tekort aan plaatsen zichzelf zal oplossen.

Het verleden heeft bewezen dat ondanks de vele moeilijkheden in de niet-gesubsidieerde kinderopvang de groei in plaatsen toegenomen en deze groei is zeker niet toe te schrijven aan de financiële voordelen die de overheid ter beschikking stelt

De zelfstandige ondernemers die starten in de niet-gesubsidieerde kinderopvang zijn (buiten enkele opportunisten) stuk voor stuk sociaal geëngageerde mensen die, met de wetenschap dat ze minder zullen verdienen dan in de gesubsidieerde sector, een comitment aangaan met ouders en overheid om een kwaliteitsvolle kinderopvang uit te bouwen.

De bewering dat een zelfstandige ondernemer in de kinderopvang het doet voor de winst is in de zelfstandige kinderopvang in feite een slag in het gezicht.

De eerder negatieve greep van de overheid op de sector zich blijft manifesteren UnieKO ondervindt nu dat vele collega's het niet meer zien zitten, niet meer willen investeren en niet meer willen werken voor een hongerloon

De zelfstandige kinderopvang is een sector die reeds op basis van een resultaatsverbintenis werkt. Elke plaats die toegekend wordt, wordt aan een zo maximaal mogelijke bezettingsgraad ingezet.

Nieuwe regelgeving en aanbevelingen moeten samen met heel de sector besproken worden. Zodat de energie vanuit de buik van de kinderopvang kan blijven bestaan.

Minder theorie en meer praktijk waardoor het voor iedereen mogelijk blijft om voor de kinderen te zorgen in plaats van een bureaucratisch model dat alleen maar zorgt voor 'minder' in plaats van 'meer' kwaliteit

Gelijke regelgeving voor iedereen, waardoor dezelfde mogelijkheden kunnen ingezet worden in de kinderopvang. Dit zal de wachtlijsten wegwerken zonder dat hiervoor meer geld moet geïnvesteerd worden.

Een onafhankelijke inspectie die ook voldoende geschoold is. Momenteel is er geen gelijke inspectie in de sectoren en is er een groot gebrek aan transparantie.

Controle op iedere werkvloer door dezelfde onafhankelijke instantie waardoor voor ieder kind en ouder dezelfde garantie op kwaliteit wordt geboden

UnieKO pleit voor een constructieve verhouding tussen overheid en sector en dit kan enkel als alle actoren voldoende vertegenwoordigd zijn in ieder overleg. Geen enkele zelfstandige is afgevaardigd in het Raadgevend Comité van Kind en Gezin. Dit is onaanvaardbaar

De Vliegende Onthaalouder - die samen met MARKANT en UnieKO de sector ondersteunt is een voorbeeld van het dynamische dat in de zelfstandige sector leeft. Deze dynamiek ontstaat omdat de ondernemer zoekt naar kwaliteitsvolle oplossingen. Dit is een uitzonderlijke attitude binnen de kinderopvang.

UnieKO stelt dat als de motivatie van iedere medewerker, die voor de kwaliteit instaat, positief blijft, de resultaten voor zowel kinderen als ouders als overheid ook positief zijn. Het is vanuit deze positieve energie dat er nieuwe plaatsen worden gecreëerd. Gemotiveerde mensen bouwen toekomst. Een dynamisch werkend team zorgt voor een grote tevredenheid bij iedereen en vanuit dit engagement mag de overheid een resultaatsverbintenis verwachten, waardoor niet alleen de sector, maar ook de samenleving van deze vruchten kan genieten.

Deze motivatie kan enkel optimaal blijven als de betutteling door de overheid niet benauwend gaat werken zodat niemand nog vreugde vindt in het werk. De Vlaamse kinderopvang heeft geen nood aan krijtlijntrekkers. Het gevaar van deze ontwikkeling is dat alle creativiteit zal gesmoord worden door haast onuitvoerbare opdrachten, waardoor het dynamische van de jonge ondernemer zal verwelken tot een steriele eenheidsworst. Een theoretisch model oogt mooi op internationale congressen en in wetenschappelijke werken, maar is pas echt toepasbaar als het ook gedragen is door de medewerker op de vloer. Deze coöperatie kan men enkel verkrijgen als de werkvloer klaar is om het model toepasbaar te maken.

UnieKO pleit voor een helder kader die voor iedereen in duidelijk is, zonder die grijze zone, die nu nodig is om te overleven.

UnieKO pleit voor een Inspectie die niet meer vanuit de overheid wordt gestuurd, maar die zoals de vele controle organismen (Vingotte, BTW, autokeuringsstations en de ISO-2001 controle organismen) die privaat zijn ingericht, maar ook niet door politieke druk of visies worden beïnvloed. Deze inspectie moet op dezelfde wijze gebeuren in de beide sectoren met dezelfde inspecteurs.

UnieKO pleit voor respect voor al de actoren in de kinderopvangsector waardoor de conflicten tussen overheid en sector op een regelmatige en constructieve wijze in een sfeer van beheerst overleg kunnen uitgesproken worden.

UnieKO is ervan overtuigd dat als de dynamiek in de kinderopvang kan hersteld worden dit uiteindelijk ook in de Vlaamse begroting zal blijken. Dit omdat er vanuit de dynamiek zelf naar kwaliteitsvolle oplossingen zal gezocht worden, zonder dat hiervoor altijd 'geld' moet geplaatst worden. Een dynamiek die momenteel nog altijd in de niet-gesubsidieerde kinderopvang initiatieven heerst.

UnieKO pleit voor een economische verantwoorde ouderinkomstengerelateerde kinderopvang.

In de studie van 2008, waarin de opvangcheque terug uit de koelkast is gehaald, toont UnieKO aan dat er voor veel minder overheidsgeld veel meer kinderopvangplaatsen kunnen gerealiseerd worden

De opvangcheque is zowel voor ouders als ondernemers de beste en goedkoopste oplossing.

UnieKO vraagt om bovenop de kinderopvangcheque een vaste subsidie van 9 euro per plaats. Hierdoor zullen de kindplaatsen een bestending krijgen en kunnen alle ouders vrij kiezen..

UnieKO pleit voor een kinderopvang die rechtvaardig is voor alle ouders en alle uitvoerders op de werkvloer.

Het huidige IKG-systeem is geschreven op de maat van de grote organisaties die uit hun eigen vermogen de kinderopvang bijfinancieren. Het is tevens gekopieerd uit de erkende sector waardoor de werkbaarheid en de haalbaarheid in de zelfstandige sector nefast is voor het ondernemen.

UnieKO heeft in een financieel model aangetoond dat het huidige IKG-model voor de kleine kinderopvang nefast is. De gemiddelde groepsopvang heeft 20 kindplaatsen per opvang. De gemiddelde bezetting van de Mini-Crèche is 16 kindplaatsen per opvang. Dit zijn allemaal kleine voorzieningen die omwille van financiële redenen het IKG-systeem niet kunnen onderschrijven.

UnieKO pleit voor een inkomstengerelateerde kinderopvang voor 'alle' ouders in Vlaanderen. Een Ikg-systeem dat niet gebaseerd is op de uitgangspunten zoals ze nu zijn uitgewerkt, maar op een systeem dat niet geplaagd is door de Belgische ziekte en de Belgische verwarring. De kinderopvangcheque als een tegemoetkoming voor elke ouder die kinderen heeft, waarbij de ouders die het moeilijkst hebben een grotere tussenkomst genieten dan ouders die het veel makkelijker hebben.

Deze cheque kan de ouder afgeven aan welke voorziening dan ook, zodat de keuze niet afhankelijk is van de voorziening die wel of niet het IKG-systeem toepast, maar de keuze bij de ouder blijft en hierdoor ook als belangrijke actor gerespecteerd wordt in zijn autonomie.

De berekening van de aankoopwaarde kan online of via de sociale dienst van de gemeenten aangevraagd worden, zodat de kinderopvang geen onderscheid meer moet maken tussen arm en niet-arm en het falende voorraagsbeleid kan afgeschaft worden. Ouders die geen cheque hebben, betalen de prijs zoals die is vastgesteld door de voorziening of de overheid.

Deze inkomstengerelateerde kinderopvangcheque zal uiteindelijk veel minder kosten voor de Vlaamse overheid. De administratieve kost van het huidige IKG-systeem en het huidige falende effect kan men moeilijk blijven handhaven. Daarbij komt dat het huidige IKG-systeem voor vele ouders niet toepasbaar is. In sommige regio's zal er een overaanbod van IKG-gerelateerde initiatieven komen en in andere regio's zullen geen initiatieven intreden.

Daarbij zijn er zo goed als geen zelfstandige onthaalouders toegetreten tot het IKG-systeem, waardoor ouders in ca 15% van de kindplaatsen in de niet-gesubsidieerde sector geen kans maken.

De kinderopvangcheque kan in fases toegekend worden, waardoor het budget dat beschikbaar is, gestuurd kan worden, vb. naar kansengroepen.

Pas in latere fases kan men de doelgroepen uitbreiden. Een toepassing die in het huidige ikg-systeem niet mogelijk is.

MANIFEST

1) De positie van de ondernemer in de kinderopvang in Vlaanderen moet duidelijk zijn, geen verwarring en grijze zones, waardoor profitariaat en oneerlijke concurrentie ontstaat tussen de actoren in de kinderopvang. Hierdoor zullen de wachtlijsten in de kinderopvang ook verdwijnen. Als de ruimte om te ondernemen in de kinderopvang transparant is, zullen nog meer ondernemers instappen in deze sociale economie.

2) Het respect voor de uitvoerders in de kinderopvang moet geankerd worden in het beleid, zodat bij nieuwe regelgeving en of aanbevelingen ook de toepasbaarheid van de maatregel in de sector getoetst wordt. Een aanbeveling of regelgeving die niet uitvoerbaar is heeft geen zin, werkt enkel contra-productief en is demotiverend voor de uitvoerders.

3) De kinderopvang moet inkomstengerelateerd zijn voor alle ouders. Het systeem dat momenteel gehanteerd wordt is te bureaucratisch en werkt niet. Daarbij is de basisvergoeding voor de zelfstandige ondernemer te laag. Alle ouders hebben overal recht op een inkomstengerelateerde kinderopvang en moeten een vrije keuze hebben. Al wie instaat voor de kinderopvang heeft recht op een 'eerlijke' vergoeding die in verhouding staat met de prestatie die is geleverd. Daarom wil UnieKO dat de kinderopvangcheque terug op de agenda geplaatst wordt van de Vlaamse overheid, omdat enkel in dit systeem alle ouders en alle ondernemers gelijk worden behandeld. Samen met de opvangcheque moet er een oplossing gevonden worden voor de niet-betaalde afwezigheid van kinderen in de opvang. UnieKO is er van overtuigd dat als de Vlaamse overheid de studie "meer kinderopvang voor minder overheidsgeld" van 2008 van UnieKO volgt, er financiën vrij komen om van kinderopvang een basisvoorziening te maken.

4) De verschillen tussen de regelgevingen van de niet-gesubsidieerde en gesubsidieerde kinderopvang moeten afgeschaft worden. Dezelfde regels en dezelfde kwaliteit, waardoor alle actoren in de kinderopvang met dezelfde mogelijkheden kinderopvang kunnen aanbieden.

5) De controle op de kwaliteit in de kinderopvang moet door een bekwaame organisatie gebeuren, zoals de kwaliteitskeuringen die door verschillende privé-bedrijven uitgevoerd worden. Ouders hebben recht op gelijke en goede kwaliteit. Deze kwaliteitskeuring moet over alle sectoren gelijk zijn en moet door pedagogisch geschoolde inspecteurs gebeuren. UnieKO is overtuigd dat in alle sectoren kaf en koren zit maar dat het een opdracht van de overheid is om het koren alle kansen te geven en het kaf met de juiste drijfkracht tot het juiste niveau te bewegen.

6) Het verschil in de niet-gesubsidieerde en gesubsidieerde kinderopvang moet zich vooral richten op de maatschappelijke taken die kinderopvang heeft. Een zelfde aanbod leveren met een verschil van 18x de kostprijs voor de overheid is geen optie.

7) De Vlaamse overheid moet het respect voor de zelfstandige kinderopvang bestendigen zodat deze voldoende en evenredig (met het aantal plaatsen, dat door de sector wordt vertegenwoordigd), het beleid kan informeren.

STATEN- GENERAAL

UnieKO wil besluiten met een dringende vraag naar een Staten-Generaal over de kinderopvang. Zodat elk detail dat een efficiënte kinderopvang in de weg staat kan uitgeklaard worden, zodat er uiteindelijk een glasheldere situatie geschetst wordt.

De obstakels waarover er geen bevoegdheid is vanuit Vlaanderen, kunnen meegenomen worden naar het Federale overleg. Feit is dat enkel na zo'n doorlichting er een efficiënte kinderopvang kan georganiseerd worden zonder lapmiddelen en uitzonderingsregels.

In deze Staten-Generaal kan ook de leefbaarheid van de zelfstandige kinderopvang onderzocht worden, zodat vanuit deze expertise er concrete voorstellen naar het beleid kunnen gemaakt worden.

Hierdoor zal heel de Vlaamse kinderopvang een economische, pedagogische en sociale gezonde sector worden

**D
E

B
U
I
K

S
P
R
E
E
K
T

Z
I
C
H

U
I
T**

**Het memorandum van de
zelfstandige kinderopvang
2009 - 2015**

